

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben házhoz hordva negyedévre . . . 1 kor. 80 fill.
Vidéken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 60 fill.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. VERÉB GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Szabadka, IV., Rakóczi-utca 20. sz. Telefonszám 300.
Kéziratok nem adódnak vissza.
Hirdetések árszabály szerint.

A katolikus sajtóért.

Nyílt kérés az egyházmegye kath. tanító és hithű világi uraihoz.

A „Pesti Hirlap“ valamelyik novemberi számában, e lap egyik fizetett bohóca, a besztercebányai színház leégéséből kifolyólag, tajtékzó dühében, mocskos hangu fürmedvényben neki ront a magyar katolikus klérusnak, a szociáldemokrácia aljas szócsövei részéről már megszokott hangon, jól tudván s talán nem is eredménytelen számítással, hogy: „verd meg a pástort s szétszéled a nyáj“. Ez a levelező ur, midőn, mint sanda mérsáros, a klérusra sujt rágalmazó ütésével tulajdonképen azt a vallást éri, amelynek zászlótartója épen a klérus, ami által önöket is, mint e vallás követőit bizonyára sujtja csapásaival.

Vajjon türhetik-e ezt a kath. tanító és kath. világi urak tovább is? Hordjunk-e adót azoknak a lapoknak a jövőben is, melyek a hithű katolikusok részéről nem előfizetést, hanem kiutasítást érdemelnek? Saját pénzünkön feleicomázva tolokodik, kérkedve tetszelgő mutatványszámokban, e mérget rejtő sajtó még az utolsó viskóba is és pártfogókra talál; míg a kath. sajtó csak szerényen, ismeretlen alakjában, ismerve a katolikusoknak vele szemben tanusított mostohaságát, jár ajtóról-ajtóra kérésével. Talán ezért sem fogadják be, hanem utasítják el hidegen, mint egykor a bethlehemiek a szállást kereső gyermek Udvozítót.

Naponként fordulnak elő a bevezető soraimban említett kirohanásokhoz hasonló kirohanások az egyház és annak szent intézményei ellen; a katolikus olvasó közönség azonban vak, s még az ilyen galád támadások sem tudják eltéríteni ezen lapok előfizetésétől. Amde közeledik új év s ezzel az előfizetések megújítása. A tanító uraknak most kínálkozik a legjobb alkalom befolyásuk teljes súlyával lépten-nyomon a kath. sajtóügyet előbbre vinni. A katolikus világi ember e tekintetben többet tehet mint az egyházi férfiú, teheti pedig minden nagyobb anyagi áldozat nélkül szerény véleményem szerint a következőképen:

1. A kaszinók, olvasóköri stb. mostanában tartják gyűléseiket, a melyeken a lapok előfizetését is tárgyal-

ják; csak követeljük, hogy katolikus szellemű lapok rendeltessenek meg a Kaszinó számára. Ehhez joguk van, mivel az előfizetés az önök tagsági díjából is fedeztetik; ehhez nem kell más, mint önérzetes, férfiúi bátorság; e tekintetben tanulhatunk a más valásuaktól.

2. Követeljük a vasuti vendéglőkben, kávéházakban kath. szellemű lapokat, teszem: az „Alkotmány“-t, „Új Lap“-ot, „Bácskai Napló“-t, „Néppárt“-ot, „Christliches Volksblatt“-ot, „Freimüti“-et.

3. Az új évi gratulációk megváltása címén, ha csak egy koronát áldozunk a kath. sajtóra, de szép összegecske jönne össze.

4. Ha a szokott házi kártyapartnerok tartanának egy, a „Kath. Sajtó“ felirással ellátott közös perselyt, a melybe a nyereség csak 5 százaléka adódnék, meg vagyok győződve, hogy ily módon mindegyik partner igyekeznék minél többet a katolikus sajtó alapnak juttatni, még ha Móric vagy Jakabnak hívnák is.

Nyílt kérésemet azért bátorodom a tanító és egyéb világi urakhoz intézni, mert jól tudom, hogy sokan közülük kiképeztetésüket a liberális sajtó által megtámadt klérusnak, az egyháznak, — mint tanító fia édes magam is — köszönhetik. Gondoljanak csak vissza képezdész, illetve deák korukra. Az üldözött klérus bőkezűségéből emelt intézmények még most is részesítik az intelligencia gyermekeit jótéteményeikben. Ha tehát önök, uraim, az egyházat és ennek intézményeit megtámadó sajtó ellen férfias bátorsággal, minden anyagi megerőltetés nélkül a fönnebb említett módon is sikra szállnak s hatalmas befolyásukkal és erős akaratukkal a katolikus sajtót istápolják; akkor nem csak az egyház iránti gyermeki kegyelet, hanem a hála érzelmeit is juttatják érvényre az által, hogy közreműködésükkel a sziveket nemesítő katolikus sajtó tartalmának megfelelő külső terjedelmet és alakot adnak.

Páv Ferenc
róm. kath. lelkész.

Ne járjunk olyan sörcsarnokokba, vendéglőkbe és kávéházakba, hol a .: nem találjuk. BÁCSKAI NAPLÓT

A „Ne temere“ Bács megye tanácstermében.

Midőn mindnyájan érezzük a társadalom csöndes, nyugodt fejlődésének — mondhatnók a létkérdés súlyával bíró nemzeti fontosságát, — kérдем: érdekében állhat e valakinek tüzes esővát lobogtatva kulturharcot provokálni az országban...?

Miért e kérdés...?

Hogy a katolikusok letargikus mély álmukból eszmélődve, intenzivebb művelés alá kezdik venni a lelkeket, — hogy lépésről-lépésre hódítva vissza az elveszett hadállásokat, jogaikba kezdik visszahelyezni a legyűrtnek tartott kereszténységet, katolikus világnézetet, — hogy minden téren sáncokat építenek, várakokat huznak, gátakat emelnek a modern pogányság minden elnyeléssel fenyegető pusztításaival szemben s ezzel öntudatra, munkára is serkentik azt az óriási őserőt, mely a katolicizmusban a nemzet javára rejlik: — mindezt ideges nyugtalansággal figyelik protestáns testvéreink!... A helyett, hogy ők is saját hitük és a szonjas lelkek odaadó, lelkes művelésére adnák magukat — a helyett, hogy nemcsak szóval hirdetnék, hogy ők „keresztények“, de be is vinnék a mindennapi életbe ezt a keresztény világnézetet: valósággal a szabadkőművesség és szociáldemokrácia zsoldjába szegődtek, — szószéken, iskolában, újságokban és a társadalmi vonatkozásokban nem saját hitükkel törődnek, hanem a katolikusokét kezdik ki, a katolicizmusra utaznak, minket gunyolnak és támadnak!...

Példákat idéztek...?

Hogy a hajduböszörményi ref. esperesről, a szociáldemokrata Balthazárról és annyi társáról ne is szóljak — feledésbe ment volna-e már a komáromi szuperintendensnek: Antal Gábornak az 1908. évi egyetemes gyűlés elé terjesztett évi jelentése...?

Vajjon miről tett jelentést, — kérdezték akkor lapjaink...?

Talán az „egyke“ rendszerről, amely pusztit a reformátusok között...? Vagy talán arról, hogy a baptisták és nazarénusok évről-évre több kálvinistát hódítanak el a „magyar vallás“-tól...? Szó sincs róla. Antal szuperintendens ur évi jelentése elejétől végig olyan kérdésekkel foglalkozik, a melyek a református felekezet belügyeit még távolról sem érintik. Ime lássuk csak: 1) az Úrnap körmenet, — 2) a kath. szerzetesek viszonya az új iskolai törvényekhez — 3) a Barkóczy eset, — 4) Csernoch csanádi püspök képviselői inkompatibilitása, 5) a „Ne temere.“

Kérдем, ki tud csak egyetlen egy esetet felmutatni, mikor akár püspökeink, akár a katolikusok összesége a protestánsok belügyeit ily mélyen, érzékenyen érintette volna...?

Es ha a szimbolikus nagypáholy „Kélet“ című hivatalos közlönyének december 5-én megjelent 16-ik számában azt olvasom, hogy: dr. Váradi Zsigmond * * * testvér indítványára a nagypáholy Zsilinszky Mihály nyugalmazott államtitkárt bátor fellépéseért melegen üdvözölte — vajjon tultott e hát az az állításom, hogy a szabadkőművesség

és szociáldemokrácia már teljesen inficiálta protestáns testvéreinket...!

De hát mit akarnak velünk...!

Hiszen Darányi miniszter a dunameléki református kerület 1900 évi közgyűlésen mellettünk tett nyíltan hitvallást, midőn így szólt: „Hálásan kell elismernünk, hogy kath. honfitársaink a legnehezebb napokban is egyházunk szabadsága és jogai mellett törhetetlenül megálltak.“

Sőt gróf Tisza István is így kiált fel: „En azt hiszem, hogy ebben a teremben és a mi protestáns egyházunk irányadó vezetői között általában senki nincs, aki nem ismerné el azt, hogy a magyar katolicizmusra szükség van ebben az országban, — hogy a katolicizmusra itt nagy, áldásos, nemes hivatás vár, amely hivatás teljesítésében bizonyos bajtársi, bizonyos testvéri érzülettel állunk szívesen segítségére.“

Es ekkor — midőn csak a vak nem látja, hogy hazánkban a nemzeti eszme sorsa mennyire egybe forrt a kereszténység sorsával — midőn nap-nap után olvasunk szint' elképedve hühögő baglyokból szervezkedő pártok koalíciójáról, melynek — a kereszténység eltiprása mellett — nem legkisebb és nem legutolsó célja magának a magyar nemzeti uralomnak és államnak letörése: akkor a fórumra lép egy alak és tüzkévéket csóválva, valósággal maniatikus fanatizmussal tüzi zászlajára jelszónak a kultúrharcot!...

Talán érthetetlen maradt volna örökre egyesek előtt ez a dolog, ha a „klerikalizmus“-nak legkisebb gyanujába sem keverhető függetlenségi párti „Magyar Nemzet“ szeptember 14-iki számában — az ország általános megdöbbenésére — nem tárta volna fel, hogy Zsilinszky, helyesebben Žilinski — ifju korában — a pánszláv tót Maticának volt buzgó tagja, anyagi pártolója és állandóan — tót levelezés útján is — összeköttetésben állott vele. 1898-ban, mikor ugyanez a Zsilinszky, akkor már államtitkár, az evangélikus bányakerület világi felügyelője lett, — Beniczky Kálmánt a turóci esperesség világi elnökségéből, Klimó Istvánt pedig az esperesség vezetőségéből elmozdította és az elnöki teendők ellátásával Morhács Mártont és Dula Mátét bízta meg: mindkettő pedig inkarnátus magyargyűlölő...

Ime a kultuszminiszterium egykori államtitkárában is felszínre tört — öreg napjaiban — a katolicizmus féktelen gyűlölete mellett — még az ország békéjének feláldozása árán is — a nemzetiségi utópiák megalapozásának vágya. — latinul: marasmus senilis!...

De erkölcsi oldalát véve a dolognak, joggal felvethetjük a kérdést: Micsoda címen, jögon és alapon intézhetett támadást a „Ne temere“ ellen ép az a férfi, kinek az egyház politika csinálásában, törvényeinek alkotásában oly óriási része volt, — kinek tehát tudni kellett, hogy az államra nézve — az egyházpolitika óta — a kath. álláspont teljesen közömbössé vált, — ebből kifolyólag tehát a „Ne temere“ dekrétumban foglaltak az Egyház oly teljesen belső ügyét képezik, melynek küszöbén bátran odakiálthatja a hivatlanoknak: coki, ne tovább?!...

„Az én igénytelen nézetem szerint se volna helyes — mondja maga gróf Tisza István — ezt mint jogsérelmet, mint olyan valamit feltüntetni, ami a házassági jogba akar kötelezőleg beavatkozni és ott a jog-egyenlőség sérelmét alkotja.“

Es ez természetes is!

Hiszen a „Ne temere“ dekrétumnak semmiféle jogi hatálya nincs! A házassági jog ma már teljesen elvesztette egyházi vo-

natkozásait, — polgári törvény alapján rendezett, függetlenül a katolikus egyház és a többi felekezetek magatartásától, — tehát a római katolikus egyház és híveinek teljesen belügye az, hogy ők hogyan gondolkoznak egy vagy más házasság felől és ebbe a gondolatvilágba beavatkozni — valósággal despotisztikus állapotokat teremtenek.

Azért is hangoztatta Darányi miniszter férfias nyíltsággal, hogy: a „Netemere“ pápai deréktum — nézetem szerint — ha életbe lépne is, a házassági jog sérelmének tekinthető nem volna.

Mit akar tehát Debrecen város közönsége átiratával?

Miként véli a dekrétumot érvényteleníteni?

O felsége vagy a kormány útján belemarkolni a katolikus egyház legbelsőbb legszentebb ügyeibe?

Hát Debrecen érdemes civisei nem olvasták Tisza István gróf beszédjében, hogy „itt az orvoslás sulypontja nem a magyar királyon, — nem a magyar kormányon van. — Rómát kell a magyar katolicizmus illetékes tényezőinek meggyőzniök.“

Mindezek után — úgy vélem — Bácsmege közönségének szerepe a december 22-iki rendes közgyűlés alkalmával — ebben az ügyben teljesen világos és nagyon könnyű!

Mi katolikusok, az apostoli szentszékhöz forrva szívünkkel, hűséges ragaszkodásunk tudatában csak egy megoldásba mehetünk bele. A vármegyének egész határozottsággal ki kell mondania, hogy Debrecen városának átirata, mint a katolikusok lelkiismereti belügyébe való illetéktelen beavatkozás, egyszerűen félretétetik.

Ha már megtörtént a tapintatlanság Debrecen városának közönsége részéről, — a kérdésnek ilyen megoldásába bele megyünk, de ebből egy jottát sem engedünk.

Hogy a magyar püspöki kar különben — dacára a kvalifikálhatatlan meghurcolásoknak, melyeket végig kellett szenvednie — mennyire szívén viseli a fekezeti békét, — bár én leszögeztem a tényt, hogy a „Ne temere“ megváltoztatása nem a katolikusoknak érdeke, — azt mindennél fényesebben igazolja maga Darányi miniszter, midőn így szól: Azt hiszem különben, hogy a „Ne temere“ dekrétum kérdésének megoldása a helyes uton van; — úgy tudom, hogy a római katolikus püspöki kar bölcsessége — önszántából — megtette illetékes helyen a lépéseket ezen ügy megnyugtató elintézésére. — Ugy vagyok értesülve, hogy a kormány ezt örömmel vette és a püspöki kar törekvéseiben teljes hatállyal támogatni kötelességének tartja. — Az ügy ilyen állásban mindent kerülendőnek tartok, ami az ügy békés megoldását nehezítené.“

Ezek után feltehető, hogy a katolikus-ság indítványa, minden hozzászólás nélkül, egyhangulag fogadtatik el.

Ame nyiban azonban mégis beszédek hangoznának el, úgy ez az indítvány csak kibővíthet, — de semmibe se változhat.

Kibővíthet avval, hogy Bácsbodrogvármegye közönsége bizalmat szavazzon annak a hazafias, magyar püspöki karnak, mely — dacára a támadásoknak — kenyérrel dobott vissza kövek helyett.

Mi pedig — Mailáth püspök nyomán — tudni fogjuk kötelességünket, — és bár óhajtjuk más vallású testvéreinkkel a békés egyetértést, — legdrágább kincsünket, kath. szent hitünket s annak legfőbb biztosítékát: az apostoli szentszékhez való tántoríthatatlan ragaszkodást nem engedjük sem gyöngíteni, sem méltatlanul megtámadni. Méri.

A szabadkai iparkiállítás.

Holnap délelőtt, tizenegy órakor nyílik meg a szabadkai iparkiállítás. A munka lázasan folyik a Pest-szálloda előtt, a folyosón, termekben.

Ma még nem foglalkozhatunk a kiállítással a rideg kritika szempontjából, csak hangulatot írhatunk meg, csak felületes vázlatot rajzolhatunk.

A Pest-szálloda Kossuth-utcai kapujánál kezdődik a kiállítás. Portale-ivezetet állít ki Abrasics Mihály, épületbádogos. Műtői munkának illik be, bizonyára kedvező hangulatot kelt a látogatóban. A portale-oszlopait Jellinek András két fadomborműve díszíti.

Az emeleten Erdei Bálint és társa kocsi gyártó hintói és egy gazdasági kocsija lépik meg a belépőt. Versenyezhetnek a párisi raffinált kocsi gyártók munkáival.

A termekbe lépve, a futolagos áttekintés révén is meggyőződhetünk arról, hogy a kiállítás nagy becsületére válik Szabadka iparának. Műzslést és gyakorlatiasságot párosítottak iparosaink s különösen ez utóbbi emeli a kiállítás értékét. Iparosaink belezökkennek a kerékvágásba, s most már szinte biztosan állíthatjuk, hogy Szabadka közönségét megnyerik maguknak. Az önségély, a saffemáde man kiállítása a szabaadkai, ami a siker biztosítéka.

A kiállításra következő számunkban részletesen visszatérünk. Arra azonban már most felhívjuk a közönség figyelmét hogy sok, nagyon értékes tárgyat találunk a kiállításon karácsonyi ajándéknak.

Pártoljuk a helyi honi ipart.

Biróválasztás Bácsbokodon.

— A katolikus népszövetség diadala. —

Két hete, hogy szabad ivászat, szabad evészet, zeneszó, és kortes nóták boldogították községünk potyát leső nagyjait. Most azonban csend és nyugalom honol kebleikben, mert egy párnak megürült a pincéje és erszénye; mások meg szörnyen restelik, hogy buktak, de akkorát, hogy bajos lesz megegyszer föltápáskodni.

S ki a győztes? — A keresztény öntudat és összetartó katolicizmus.

Eleinte úgy álltunk, hogy két jelöltünk volt — szemben az ellenfél két jelöltjével. Látván azonban, hogy az ellenfél jelöltjeiből csak egy a kandidált, kit már előre is éljenekkel harsognak körül — mi is egyesítettük erőnket és egy szívvel, egy lélekkel oda állottunk Harbeith József részére, ki 198 szótöbbséggel meg is lett választva bírónak.

Harbeithban olyan ember került a község élére, ki előtt még az ellenfél is leveszi kalapját, mert Harbeith a megtestesült becsületesség, a józanság, a tudás és tisztesség embere.

Természetes, hogy Harbeithal győzött a Harbeit-párt is. Vagyis a mi embereink; az ellenfélnek pedig vissza kellett vonulnia és elmélkednie: hogy még nem jött el az ő órájuk.

A választás eredménye ez: 1-ső bíró Harbeith József, 11-od bíró Svraka Iván, közgyám Gergits Lukács, községi kaszír Füstös József, királyi pénztárnok Jaszenovits Bónó, esküdtek: Harbeith Mihály, Stigmon János, Boros András, Muity István, Thor János és Hellembart János.

A bíróválasztás izgalmai még le sem csendesedtek, már is mozgalom indult meg, hogy a csütörtök 9 órakor megtartandó hit-

A betegségyező pénztár összes helyiségei

☛ főposta közelébe 1909. évi május hó 1-étől kiadó. ☛

Irodának, üzlethelyiségeknek és privát lakásnak is alkalmas.

==== Bővebbet KOVÁCS BÉLA háztulajdonosnál Damjanich-utca 299-ik szám alatt. ==== 675-12-4

közsegi tagok választása is fényes győzelemmel végződik. S nem csalódtunk, várakozáson felül győztünk, mivel az ellenfél ereje aynyira praeparálva, hogy egyhangulag választottak meg jelöltjeink.

Ezen két fényes győzelem után bizton reméljük, hogy a jövő hét folyamán meg-ejtendő iskolaszéki tagválasztás is, meglepő sikerrel fog végződni. Eljen a katolikus Népszövetség!

Amerikai levél.

Nem tudom, hol olvastam, nem tudom hol hallottam, lehet, hogy úgy is van. . . . A newyorki kikötő bejáratánál 25 éve, hogy áll egy fenségesen hatalmas szobor. „Szabadság-szobor”-nak hívják s az ujonnan bevándorlók szívében bizalmat és lelkesedést keltve, az Egyesült Államok szabadságát szimbolizálja. A jó Eg tudja miért, hogy erre gondolok, önkéntelenül is egy másik szobor jut eszembe. — Svájc Bonn nevű városának főterén áll egy szobor, amely félig emberi, félig állati formájú Molochot ábrázol. A Moloch szájában egy ember van, kit lenyelni készül. A szobor oldalán és háta megett kétségbeesett gyermekek — kiket a Moloch felfalni készül — várakoznak. — Hüebben fejeznék ki a mai amerikai állapotokat, ha ezt a szobrot tennék a Szabadság-szobor helyébe. Ez a szobor fejezné ki őszintén, igazán azt a szabadságot, jólétet és ember-szeretetet, ami jelenleg Amerikában uralkodik. Ez legalább őszinte lenne. A Moloch szobra jelezne a teli reménnyel érkező bevándorlóknak, hogy itt találja fel azt az országot, ahol a nagy Moloch: a Pénz ő fensége fal fel mindent. Tisztességet, becsületet, munkaerőt, mindent, mindent. Vegyék el a newyorki kikötő bejáratából azt a szobrot, tegyék a Moloch, a Pénz szobrát helyébe! Mert ott, ahol az embereknek száz-ezrei éhesen kóborolnak az utcákon, ott, ahol hajléktalan nők és gyermekek kapualjakban, parkok bokraiban töltik az éjszakát, pusztán, azért, mert néhány lelketlen pénzfejedelemnek gazdasági válságot méltóztatott előidézni, ott nem Szabadság-szobor fejezi ki közállapotokat. Molochot oda!

Népesedési mozgalom.

A bevándorlási hatóságnak hivatalos kimutatása szerint, mely október 31-én lett kiadva, ez esztendőnek tíz hónapjában 330 ezer 445 bevándorló érkezett az Egyesült-Államokba.

Tavaly ugyanezen idő alatt egy millió 186 ezer 784 ember jött ide. A múlt év január 1-től okt. 31-ig 347,395 ember ment vissza szülőhazájába s az idén 501 ezer 206 bevándorló fordított hátat az Egyesült-Államoknak.

Tehát nemcsak a bevándorlás apadt le egy negyed részre, de a visszavándorlás is majdnem megkétszerezedett.

Ez a kimutatás kell, hogy gondolkodóba ejtse a hazai illetékes köröket. Ha valami, úgy ezek a számok bizonyítják, hogy a magyar ember nem kalandvágyból hagyja ott szülőhazáját, hanem a gazdasági kényszernek engedve, keresi fel az Egyesült-Államokat.

Mihelvt ez az ország nem teljesíti azokat a reményeket, miket a bevándorló az ő idejövételéhez fűzött, megy vissza a röghöz, amelytől a nyomor szakította őt el.

Magyarország korhadt gazdasági politikájában kell tehát keresni annak a nagy mérvű kivándorlásnak okát, mely 12 év óta tizedeli lakosságát. Kár tehát a jövőben is ideküldeni tanulmányozókat 20 ezer koronákkal. A kivándorlás kérdését egyedül Magyarországon lehet tanulmányozni és egyedül ott lehet megoldani.

Magyar leány kínai férje.

Érdekes házasságkötés volt október 21-én a newyorki kínai negyedben. Egy Chu Swei nevű harminc esztendőes kínai teake-

reskedő egy európai leányt vett feleségül, még pedig a magyar Márton Annát. A fiatal 22 esztendőes barna menyecske gyönyörű leány volt és híre a Chattam Square egész környékét bejárta. Márton Anna 4 esztendő előtt jött Amerikába. Így írják ezt az angol lapok.

A betörések statisztikája.

New-Yorkban az Ocean Trust Co. egy érdekes statisztikát állított össze a betörésekről. A nevezett biztosító-társulat szerint az elmúlt esztendőben harmincezer betörést követtek el New-Yorkban, amelynél összesen 15 millió 878 ezer dollárnyi értéket emeltek el az idegen vagyon ellenségei.

St. Paul Szeminary, 1909. dec. 5.

Rickert Ernő,
theologus.

Tessék meggyőződni róla.

hogy nem felületes a könyvvásárló közönségnek, mert most érkezett 5000 darab könyv, amely csak karácsonyig minden elfogadható áron eladatik.

Képes könyvek, mesés könyvek, ifjúsági iratok, olvasmányok, szépirodalmi és egyéb díszművek teljesen új állapotban. — Nagy választék!

levélpapír udjónságokban,

emlékkönyvek, levelezőlap- és fénykép-albumokban, festő dobozokban, írósztal felszerelésekben. Nagy választék olcsó és mesés szép

karácsonyfa diszekben

Krécsi A. Nándor

könyv- és papirkereskedésében Szabadka, Deák-utca, Kiskápolnával szemben. Tessék a cégre figyelni! • Villamos megállóhely.

A regőcei előljárválasztás.

Folytatólagos válasz a „Bácsmezei Függetlenség”-nek

Az elnöklő főszolgabíró megnyitván a választó, illetve a kandikáló gyűlést a Pfeffer alapította „Südungarischer Bauernverein” elnöke felkel és kéri a bírói állásra azt a hármat kandidálni, a kit a zombori fő-muftik már előtte való napon a főszolgabíró markába nyomtak. Így pattantotta ki maga a Bauernverein elnöke a titkos aknamunkát, mely Preininger pártja ellen szövődött. Most jött a többi állásokra a hármás jelölés, a mely mind Pfeffer étvágya szerint sikerült, mivel Preininger pártjából esetleg hiányoztak és akadt egy-két Judás is. Pfeffer vagyis a sólemek pártjában ezért nagy volt az öröm, amely azonban csakhamar lehűlt, midőn a kikiáltással vagyis az erőlködésénél Preininger pártja a három jelölt közül mindig azt kiáltotta ki, a kit Pfeffer pártja legkevésbé akart. Vagyis Pfeffer jelölt, Preininger választott. Maga Pfeffer is elesett a közgyűlésből, amelyhez, mint mentődeszkához kapaszkodott. Így a kis muftinak is kijutott egy jókora pufti!

x-y

Szabadka a boszniai katonáknak.

Szabadka társadalma és tanácsa szeretettel emlékezett meg Boszniában, távol a családi körből karácsonyt ünneplő katonáinkról. A tanács ötszáz koronát küld nekik, hogy így mutassa meg, mily szeretettel, nagybecsüléssel viseltetik azok iránt, akiket a haza iránti szent kötelesség Krisztus születésének szent emlékünnepe, ezen a szeretettel teli ünnepen is távol tart a meleg, békés, derűs otthonától.

A felhívás, melyet minap intéztek a jótékony nőegyletek a közönséghez, hogy ne feledkezzünk meg Boszniában tartózkodó véreinkről, katonáinkról, megtermé gyümölcsét. A gyűjtes három irányban folyt: Özv. Magyar Györgyné, özv. Váli Béláné és Birkáss Gyuláné urnők agitációjára. Itt kö-

zöljük Birkáss Gyuláné urnő akciójának eredményét:

Birkáss Gyuláné 10 korona, Kuthy Jenő 4, özv. Farnek Lászlóné 10, Tálassy Irma 4, Vojnics Lukácsné 7, Kereskedő ifjak társulata 10, Szabadkai leányegylet 20, Gazdakör 10, A Bácska sportegylet tagjaitól: Dr. Winkler Elemér 5 korona, Dr. Völgyi János, 5, Berger Géza 1, Vass A. Kálmán 1, Berger Ernő 1, Pfan. Géza 1, Vujkovics Cz. Benő 1.

Természetbeni adományok: Birkáss Gyula 1 hordó bor, Piukovics József 1 kordó turó, Fimpl István 6 liter pálinka, Gál Péter 1 akó bor, Varga és Czeizler 1 akó bor, Vujkovics Cz. Pál 1 zsák liszt, Kurucz István 5 kgr. kolbász, Siflis Gyula 10 kgr. füstöltbuz, Alaker János 2 kgr. hentesáru.

Vojnics Istvánné urnő ivén: Vojnits Istvánné 10 korona, Magyar Jenő 5, Vermes Vermes Mária 5, Vermes Gáborné 10, Dr. Vermes Gyula 10, Vermes Emma 10, Dr. Masa Jánosné 2, Emánuelné 2, Ruffi Pálné 1, Antunovics 2, Vojnits István 10, özv. Bajsai Vojnits Jakabné 10, Vojnits Józsefné 10, özv. Magyar Imréné 3, özv. Hideg Árpádné 5, Lelbach Jánosné 10.

Fimpl István ur ivén: Boros N. 50 fill. Buchvald Andor, Denneberg Henrik 1—1 kor., Hamburger Sándor, Klopfer N. Klopfer Ignác 50—50 fillér, Landau Géza 60 fillér, Mlinerics János, Molnár Jánosné Budapest 1—1 kor., Pártos Herman 50 fillér, Pécs István 40, Reichl Simon 50, Spitzer Mór 50, Steiner Márkus 60 fillér, Szilágyi Jenő 1 kor., Versendi Gyula, N. N., 50, N. N., 50, N. N. 10 fillér.

A Kossuth Asztaltársaság ivén: Nojcek Géza 2 korona Sztantics Béla 2, Bieber József 2, Hofbauer N. 1, Martinovics Béla 1, Kókai Antal 1, Csejtei István 60, Tari Péter 50 fillér, Financ Zsiga 1 korona, N. N. 20, N. N. 40, N. N. 40, N. N. 30 fillér.

A Katolikus Kör ivén: Vojnics Máté 3 korona, dr. Szemerei Bertalan 5, Vujkovics L. Dániel 1, Vujkovics József 2, Ivánovics Antal 1, Pertics Enok 2 korona.

HIREK.

Munkaközvetítés.

Fazekas segéd. Szalay Ede, zombori fasszakas állandó alkalmazásra keres egy segédet.

Kályhástanoncok kerestetnek négy évi tanulmányra, teljes ellátással Zomborba, Ugy István kályháshoz.

Női szabóságok angol munkára, tanone felvétetik Szabadkán, Barth Henrikné 1. kör, 68. sz. Szabó kismunkások kerestetnek zombori előkelő cégekhez.

Flutanonközvetítés. Kerestetnek az újvidéki mesterek részéről négy évi ellátásra a következő iparágakra tanoncok: keféző, kőfaragó, mozaik, asztalos, oltárépítő asztalos, aranyozó, kézműves, könyvkötő, sütő, mézesbábos, kalapos, kőtároló és üvegkereskedő. Díj nélkül közvetít.

Az újvidéki ker. szoc. egyesület.

Tájékoztató.

December 20. Pápai ünnepély a kath. leányegyletben.

December 20. A katolikus népszövetség alakuló ülése, délután, a katolikus kör dísztermében.

December 31. A műpártolók körének és a m. á. v. altisztikórnak szilveszter-estélye a m. á. v. altisztvi körben.

A szabadkai kath. népszövetség.

Holnap, vasárnap délután 4 órakor, a belvárosi Katolikus Körben alakul meg a szabadkai katolikus népszövetség. A magja ép, egészséges magja lesz azon szabadkai társadalomnak, amely lelkes meggyőződéssel iparkodik majd, az elődök nyomán haladva megakadályozni, hogy Szabadkán a keresztényellenes irányzat semmiféle téren se verhesen gyökeret.

Üdvözöljük a hitvallókat, akik egybegyűlnek, hogy krisztusi szeretetben egyesüljenek a keresztény Magyarország népének boldogítására.

Az alakuló ülésen Huber János, budapesti szerkesztő ismerteti a kath. népszövet-

séget. Jandek Mátyás a katolikus sajtóról mond beszédet.

Az alakuló ülésen választják meg a helyi igazgatót és a csoportvezetőket.

— **Pápai ünnepély.** Nagy ünnep lesz holnap a Katolikus Legényegyletben Oszentségének ötvenéves áldozását ünneplik a szabadkai hitű katolikusok. Akik csak tehetik, meg vagyunk győződve, hogy megjelennek az ünnepélyen, kifejezést adandók dicsőségesen uralkodó egyházfejedelmünk iránti tiszteletünknek. Az ünnepély műsora a következő: 1) Tell Vilmos, megnyitó. Rossini, zongorán 4 kézzel játszik Milassin Mariska és dr. Völgyi János. 2) Ünnepi beszéd. Tartja dr. Winkler Elemér. 3) a Air. Bach. b) Air. varié. Beriot. Hegedűn játsza Klazsik Lehel, zongorán kíséri Ditelján István. 4. Az ezüst fátöl legendája. Várady Antal. Szavalja Brenner Etelka. 5) Wieniawszky, Legende, (op. 17.) hegedűn játsza Klazsik Lehel, zongorán kíséri Ditelján István. Belépti díj nincs.

— **Meghívó a karácsonyfa ünnepélyre.** A szabadkai Fehérkereszt Egyesület legutóbbi választmányi ülésén elhatározta, hogy az állami gyermekmenhelyen e hó 23-án, szerdán délután fél négy órakor a gyermekmenhely igazoltjainak s gondozása alatt levő elhagyott gyermekeknek karácsonyfát állít. Erre az ünnepélyre tisztelettel meghívjuk a Fehérkereszt Egyesület tagjait. Együttal felkérjük a jószívű emberbarátokat, kegyeskedjenek ez igazán szomorú sorsban levő gyermekek örömehez jótékony adományaikkal hozzájárulni. Az eddigi adakozások a következők: Paukovics József 20, Birkáss Gyuláné 20, Vermes Ella 20, Milassin Illésné 5, Winkler Dénesné 3, Horovitz Ignáczné 2 koronát, Vojnics Lukácsné csemege, dió, Bruck Pál füge, Pimpl István karácsonyfa dísz, Csillag Barna dísz, Vojnich Elemérné alma, dió, Birkáss Gyuláné ötven csomag csemege, Schubert György pipere. Mindezekért hálás szívvel mond köszönetet a Fehérkereszt elnöksége.

— **Missió Kerényen.** A domonkosrendi atyák december hó 17-én fejezték be két hónapig tartó apostoli utjukat a Bácskában. Nemesmilitics, Csonoplya, Bajmok, Szond, Vajszka, Hódság és Kerény községeket látogatták meg. Bár az eredményeylet mindenütt meg voltak elégedve, mégis Kerényen volt a missiók koronája. Amugy is vallásos és istenfélő hiveink az első keresztényekére emlékeztető buzgósággal és szent lelkesedéssel hallgatták az Ur követéinek ígeit. A szentbeszéd hatása következtében valóságos megostromolták a gyónatósziégeket. Kétezeren felül volt a gyónók és áldozók száma. A misszó ünnepélyes bezárása alkalmával aligha maradt szem szárazon, az egész templom zokogott. Másnap reggel a község nagyjai-apraja a vasuti állomásra kísérték a missionáriusokat, hogy ezzel is szeretetüket és haláljukat kimutassák. Valóban nagy hálával is tartozik e két község P. Bakács Lőrincnek és szerzetestársainak. Hány bűnöst térítettek a jó utra, hány ezernek adták vissza a lelki békét, hány ezer buzgó lelket erősítettek meg a jövődől lelki küzdelmekre, annak csak a jó Isten a megmondhatója. Isten jutalmazza meg e jó atyákat, áldja meg minden lépésüket.

— **Adakozások a kath. népkönyhának** Conen Vilmosné 10 kor., özv. Jakobcsics Béláné 10 kor., özv. Schilling Kálmánné 10 kor., Takaré- és Hitelintézet, mint szövetkezet 50 kor., Vojnics Purcsár Márkné 20 kor., dr. Békeffy Gyula és neje 20 kor., Schober Henrikné 10 kor., Szilberleitner Ferencné 10 kor., özv. Milassin Illésné 12 kor. Szabadkai takarékpénztár és népbank 40 k. bajsai Vojnich Oszkár 20 kor., Váli Gyula 5 kor., dr. Révfy Jenőné 16 kor., Birkáss Gyuláné 10 kor., Jakobcsics Imréné 6 kor. A jószívű adakozók fogadják őszinte köszönetünket. özv. Lénárd Istvánné, a Népkönyha elnöke.

— **A magyar asztaltársaság** holnap, vasárnap délután 4 órakor választmányi ülést

tart, melyre a választmányi tagokat ezuton is meghívja az elnökség.

— **A boszniai katonáknak.** A zombori Katolikus Legényegylet jó példával jár elő a szeretet utján. Tagjai között gyűjtést rendezett a Boszniában állomásozó katonáknak karácsonyi ajándéku. Összegyűjtöttek 12 korona 40 fillért.

— **A bíráléválasztmány ülése.** A bíráléválasztmány ma délutánra kitézött ülését hétfőn délután 3 órára halasztották, mert ma több bíráléválasztmányi tag akadályozva van a megjelenésben.

— **A köröséri halászat.** A polgármester ma adta ki az engedélyt a köröséri halászatit telep vállalkozójának a szükséges vízmunkálatok foganatosítására.

— **Kitüntetés.** O felsége a belügyminiszter előterjesztésére Kanyó [Odön] bácsufalusi róm. kath. kántor-tanítónak sok évi eredményes működése elismeréséül az arany érdemkeresztet adományozta.

— **Kinevezések.** Fernbach Károly megyei főispán dr. Bata Lukács közíg. joggyakornokot tiszteletbeli árvaszéki fogalmazóvá, Vuics János közíg. gyakornokot pedig tiszteletbeli vármegyei szolgabíróvá nevezte ki.

— **Jegyzőválasztás.** Kanyó Odön, eddigi bajsai aljegyzőt nagy lelkesedéssel egy hangulag bajsai jegyzővé választották meg. A megválasztott, amint értesülünk, hivatva van arra, hogy a bajsai elmérgesedett szociális viszonyokon javítson. Nagy műveltségű fáradhatatlan ügybuzgalma, tudása, de különösen keresztényi szeretete révén bizonyára új, üdvös állapotokat teremt, melyek beillenek majd a magyar keresztény restauráció nagy művébe. Kívánjuk, hogy előharcosa legyen a keresztény eszméknek, melyek egyedül képesek a nép anyagi és erkölcsi boldogulását biztosítani.

— **Eskütétel.** Mamuzsich Pál városi mérnök és Czuczy Emil városi gépészmérnök ma tették le a tanács előtt hivatali esküjüket.

— **Uj postamesternő.** A temesvári posta- és táviridalgazgatóság Duptea Istvánné szül. Norbácsi Annát Pinczédre, postamesternőnek nevezte ki.

— **El az uszályal!** Ezt hallani minduntalan, amióta nyilvánvaló lett, hogy a por nemcsak a légzőszerveket izgatja, hanem betegségeknek, különösen pedig a tuberkulozis bacilusok átvitele utján, tüdőbetegségnek az okozója. A modern tudomány nagy súlyt helyez az ezen betegség elleni óvintézkedésekre és első sorban ajánlja a légzőszervek megvédését hurut ellen, mert csakis katarhális gyuladáson képesek a bacilusok terjeszkedni. Semmi más szer sem használható e célra jobban, mint „Sirolin-Roche“, mely a köhögést csillapítja és a légzőszerveket a bacilusok káros hatása ellen megvédi. Kapható minden gyógyszerárban.

— **Kellemes meglepetést** szerez szeretetteinek, ha karácsonyi ajándéku csinós parfüm, szappan és manicure kassettákat vesz. Nagy választék, ajándékok, mérsékelt árak. Wachsmann Jenő és Társa, drogéria Kossuth-utca 17.

— **Olcsó hus.** Ma-holnap másfél éve, hogy Bácsbokod mézszárosai hallatlan drágán mérték a hust. Ha pedig valaki ez ellen felemelte jogos szavát, még jól kifizették. De megjártak, mivel 5 jómódu polgár ember összeállt, mézszárszékot nyitott és a hus árát egy hét leforgása alatt 15—20 krajcárral lejjebb szállította. Most pedig Szujer Mátyás benn a falu közös-közepén hatalmas boltot nyit, hogy fölvegye a versenyt a zsidó nagykereskedőkkel és leszorítsa őket a porondról. Bizunk a nép antiszemita érzelmeiben és a biztos sikerben.

— **Zombori mulatságok.** A zombori ált. ipartestület saját pénztára javára 1908. december 31-én tombolával egybekötött szilveszter estélyt rendez. A zombori kereskedő ifjak egyesületének 1909. január 9-én a Polgári Casinóban jótékonycélu hangversenye lesz.

— **Laudate Dominum.** Hangjegyes ének és imakönyv az ifjuság számára Kersch Mihálytól. Egész vászonba kötve 80 fillér. Kapható a Szt. Antal nyomdában Szabadkán.

Karácsonyi vásár!

Ideiglenes nagy árleszállítás karácsonyra!
Kiváló jeles könyvek teljes új példányokban

— 50—90% engedménnyel. —

A leszállított árban kapható könyvek jegyzékét kívánatra ingyen megküldöm.

Alkalmi vétel

közérdekű művek, mesekönyvek, ifjusági iratok és képeskönyvekből.

Diszes levélpapírok dobozokban, emlékkönyvek, képes levelezőlap-albumok, tintatartók, írómappák, iskolai táskák és irodai felszerelések nagy választékban és legjutányosabb árak mellett kaphatók

HEUMANN MÓR

könyvkereskedésében

Szabadkán, főtéren, Szentháromsággal szemben.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ **Bűnügyi főtárgyalások.** A szabadkai büntető törvényszék által főtárgyalásra a következő ügyek tüzetek ki:

December 21-én. Kovács Birkás György és társa orgazdaság. Péity Tukulyacsz Antal sikkasztás. Kóvágó János és társai rágalmazás. Lassu Mihály és társai súlyos testi sértés. Augsburgi Dániel lopás. Huszák Ferenc és társai lopás. Simon Salamon vétkes bukás.

Meghonosított francia

szőlőfajokból szüretelt és gondosabban mint saját hónapban kezelt borokból összeállítva, természetes, hogy minősége a drága francia pezsgőkkel egyenértékű.

KAPHATÓ: 256-59-58

minden elsőrangú fűszerkereskedésben, kávéházban és vendéglőben.

REGÉNY.

JAPÁN MESÉK.

Japán eredetűből fordítja: Bibó Bige György.

Mi volt hát mégis a legrettenetesebb dolog?

(Mani ga oroszosi ka?)

Egyszer valahol élt egy tudós. Ennek a tudósnak az olvasó szobájában, több mint 10 éve élt egy róka is.

A legrégebbi barátság volt közöttük. Minthogy a tudósnak kevés ideje volt, a könyveket ő rendezte, a szekrényeket ő állította fel, a patkányokat s rovarokat ő fogdosta össze.

Es miután annyira tisztaság szerető

volt, hogy ember is kevés hasonlított hozzá, valóban igen hasznos állat volt.

A tudós azonban egy alkalommal így szólott.

„Ha nem ennének nem bánám, ha hárman négyen is volnának.“

Miután csak alakja volt róka, az ember beszédjét meg tudta érteni. Ettől fogva nem mutatta magát. Mikor vendégek jöttek beszélgetni s szakét inni kezdtek, a róka helye üres volt, mert nem mutatta magát.

Egy nap 5-6 vendég jött s mint rendszeren elkezdődött a szake ivás. Az ur változatlan arccal vett részt benne.

Egyszer megszólalt az egyik barát:

„Midőn a barátok így egymás mellett ülnek s poharazgatnak, igen kellemes dolog volna valamiről beszélgetni.“

Mint hogy mindenki lelkében van valami a mitől fél, igen kellemes dolog lesz meghallani, ha mindegyik elmondja azt, a miről azt hiszi, hogy legborzasztóbb dolog reá nézve.“

Az, akinek az elbeszélése a józan ésszel nagyon is ellenkezik, büntetésből tartozik egy pohár szakét inni.“

Erre éppen az előbbi kezdte el:

„A mi engem illet, nekem legrettenetesebb a tudós ember. Rendbe szedni azokat a nem tanult ember előtt érthetetlen kínai jegyeket, rettenetes dolog, s az ember nagyon hamar ostobaságot mond.“

Ekkor megszólalt a legközelebbi:

„Nekem legelőször is a gazdag ember a legrettenetesebb. Mert ha meglát egy szegény embert azt annyiba sem veszi, mint egy kutyát vagy lovat s még köszönni sem tud neki tisztességesen. Szolgálatait azonban el szokta fogadni.“

Ezért, nekem a gazdag a legrettenetesebb dolog.“

Ezután az egyik a hízolgót, a másik az illem szabályok tulhajtóját, a harmadik a külsőségekre sokat adót, a negyedik a zárkózott tartózkodót tartotta a legrettenetesebbnek.

Szóval mindegyik más dolgot.

Végre megszólalt az utolsó, meg kérdezvén a rókát is.

„Mit tartasz te a legrettenetesebb dolognak?“

A róka ura kezdett nyugtalan lenni. Mivel a rókának csak szavát hallotta, de nem látta:

A róka erre nyugodtan felelt.

„Nekem a róka a legrettenetesebb dolog.“

Alighogy ezt kimondotta, egyhangulag szóltak neki:

„Ha ember mondja, hogy neki a róka borzasztó, az még eltűrhető dolog, de hogy a rókának a róka legyen a legrettenetesebb lény, ez a józan ésszel ellenkezik. Inni, büntetésből inni.“

(Folyt. köv.)

Szerkesztői üzenet.

H. Gy. Jánoshalma. M. Zombor. Innen rendszeren lesz expedálva, a postán a hanyagok.

A MI IGAZ HITÜNK.

Irta: Hirsch Ágoston.

Ez a munka az óriási német katolikus irodalomban is jelentős helyet vívott ki magának, s Körnöczy Ernő zamatos szép magyar nyelvű fordításban méltó arra, hogy a mi litteraturánkban is tért hódítson. — S mit foglal magában a könyv? Mikor olvassuk, úgy érezzük magunkat, mintha angyal szárnyak emelnének a magasba, a honnan egy pillantással áttekinthetjük mindazt, mi szent hitünkben foglalva van. Méltó, hogy helyt találjon minden kath. könyvei közt, legyen az ifju vagy felnőtt.

Ára füzve 40 fillér, egész vásonba kötve 70 fillér.

Megrendelhető:

a Szent Antal Nyomda- és Irodalmi-vállalat mint szövetkezetnél Szabadkán, Rákóczi-u. 20.

Színházi előadás után

KABARÉ

az „Otthon“ kávéházban.

Papi ruhák.

Van szerencsém a nagyságos és főtisztelendő papság becses tudomására hozni, hogy az őszi és téli idényre való fekete, színtartó papi szöveteim megérkeztek s azokat üzletemben nagy választékban raktáron tartom s igyekszem úgy mint eddig, ezentul is megrendelőimnek teljes bizalmát és megelégedését kiérdemelni.

Vidéki megrendelésnél elég egy minta reverenda vagy ruha beküldése is; kívánatra azonban saját költségemen a helyszínére személyesen kiutazom.

Templomi miseruhák elkészítését, valamint azok javítását is jutányos árban vállalom.

Üzlet: Nemzeti Casinó épülete mellett levő Balog György-féle ház, Vesselényi-ut.

Hadnagy István.

159-119

papi és polgári szabó.

Lapunk kiadóhivatalában

megrendelhető:

HÁREMNO.

Bácskai tárgyu regény.

Irta: Dugovich Imre.

Ára 2 korona.

Hirdetéseket

jutányos áron felvesz
lapunk kiadóhivatala

Rákóczi-utca 20. szám.

25785/1908. tan. sz.

683-1-1

Hirdetmény.

Szabadka sz. kir. város tanácsa ezennel közhírré teszi, hogy a város részére szükséges író, irodaszerek, eszközök, rajz és egyéb papírnemek szállítására nézve 1909. évi január hó 1-től kezdve 1912. évi december hó 31-ig terjedő 3 évi időtartamra folyó évi december hó 28. napján délelőtt 10 órakor az ideiglenes városháza (polgári flúiskola) gazdasági ügyosztályában zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni a következő feltételek mellett:

1. Óvadékképen 1000 kor. teendő le.

2. Az évente szükséges írószerek, rajz és papírnemek negyed évenként szabályszerű megrendelés útján fognak beszereztetni. A szállítandó cikkek neme, mennyisége és szállítási határideje a megrendelésben lesz kitüntetve.

3. Az ajánlatok zárt borítékban elhelyezve pecséttel látandók el.

4. A zárt ajánlatok a fennebb kitüntetett és kitűzött versenytárgyalás napján d. e. 10 óráig nyújtandók be a városi iktató hivatalba.

5. Az óvadék vagy az ajánlathoz csatolandó, vagy pedig az árlejtés alkalmával az árlejtő bizottság kezeihez teendő le, az árlejtés megkezdése előtt.

A részletes szállítási feltételek, valamint a szállítandó cikkek árjegyzékei a gazdasági ügyosztályban a hivatalos órák alatt megtekinthetők és megszerezhetők.

6. Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

7. Azon szállítók akik a várossal még üzleti összeköttetésben nem állottak, illetve előtte ismeretlenek, tartoznak szállító képességüket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonyítványával igazolni, amelyhez tartoznak.

8. A hatóság, illetve város fenntartja a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlott árakra tekintet nélkül szabadon választhasson.

Szabadkán, 1908. évi december hó 18-án.

A városi tanács.

A pécsi országos kiállításon legelső díjjal, állami arany éremmel kitüntetve.

Angster József és Fia orgona- és harmonium-gyár PÉCS.

Ajánljuk kitűnő hangú és erős szerkezetű légnyomatu (pneomatikai) orgonáinkat igen jutányos árak mellett művészies kivitelben.

Raktáron kitűnő hangú harmoniumok minden nagyságban (170 koronától 1000 koronáig).

Mindennemű javításokat, hangolásokat és átépítéseket olcsón vállalunk.

Árjegyzéket kívánatra ingyen küldünk.

Alapítottatt 1867. évben. 245-51

Légnyomatu és electro berendezések.

Kereskedők

részére szükséges pénztári bárcák 100 lappal, számozva és füzve 100 darab 16 kor.

Jegyzékek

cégfelirat nélkül 100 darabonként 30 filléért kap. : : : hatók a : : :

Szent Antal Nyomda- és Irodalmi-vállalat

mint szövetkezetnél IV., Rákóczi-utca 20.

Butorozott

világos szoba 684-3-1

olcsón kiadó
tanító családnál.

I. kör, Tompa-utca 281. szám alatt.

Sütőde áthelyezés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy helyben, II-ik körben levő

SÜTŐDÉMET

VI. kör, Petőfi-utca (baromfi-piac sarok) saját házamba

helyeztem át,

hol azt a mai kornak teljesen megfelelően rendeztem be és naponta többször friss sütemény, fehér és rozskenyér kapható.

A közönség részére sütés naponta kétszer, reggel 7 órakor és d. e. 10 órakor. Hétfőn sütés d. e. egyszer 10 órakor.

Elsőrendű gőzmalmi liszt eladás.

A n. é. közönség jóindulatába ajánlva magamat, maradok teljes tisztelettel

Kunzabó Mihály

488-43-39

sütőmester.

SCHWAB JÓZSEF

műórás és ékszerész

Szabadka (Rudics- és Petőfi-utca sarkán).

Olcsó árak! Kitűnő órák!

Dusan felszerelt raktár a legújabb dupla hanggűtésű falórakból.

Bámulatos olcsó áron

a karácsonyi vásár tartama alatt az összes raktáron levő órák és ékszerék mélyen leszállított áron lesznek elárulva. 677-10-6

Arany, ezüst és nikkell zsebórák.

Raktára a világhírű Schaffhausen, Zenith, Intact, Omega, B. Modes, Perfecta óráknak! Ez óráim másodpercenyi pontossággal járnak és feltétlenül megbízhatók!

Javitásokat olcsón elfogadok.

Törött aranyat becserelek.

== ZSEBÓRA 5 koronától kezdve. ==

13716/1908. tkv. sz.

682-1-1

Árverési hirdetményi kivonat.

A szabadkai kir. törvényszék közzhírré teszi, hogy a „Szabadkai Általános Takarékpénztár r. t.” végrehajthatónak 100 korona tőkekövetelés és jár. iránti végrehajthatási ügyében a szabadkai kir. törvényszék (a szabadkai kir. járásbíró) területén levő, Szabadka városban fekvő, a szabadkai 4359. sz. betétben A. I. 4178. 4179. hrsz. alatt foglalt V. kör 821. öi. számú lakház, 112 négyszögöl udvar és 87 négyszögöl kertre 919 korona kikiáltási árban és pedig a Szekeres Antal életfogytig tartó haszonélvezeti jogának fentartásával az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1909. évi február hó 19. napjának d. e. 9 órájkor a kir. törvényszék 22. számú árverési helyiségében megtartandó árverésen a megállapított kikiáltási ár 1/2-adi részén alul eladatni nem fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 92 koronát az 1908. évi XVI. t. c. 25. §-a értelmében készpénzben vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én kelt 3333. számú igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átsegélyeztetni.

Szabadka, 1908. évi szeptember hó 1-án. A kir. tszék mint tkvi hatóság.

Domány, kir. tszéki bír.

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szent Antal Nyomda- és Irodalmi-vállalat mint szövetkezet könyvnyomdájában Szabadkán.

Egy ház

mely áll 4 szobából és a hozzá tartozó mellékhelyiségekkel együtt más vállalat miatt

ELADÓ.

Bővebb értesítést ad a tulajdonos

Radasics T. József

636-10-5

VI. kör, Halasi-ut 218.

Rétay és Benedek

oltáregyleti szállítók

egyházi műiparintézete

Budapest, IV. ker., Váci-utca 59.

Miseruhák, zászlók, lobogók, oltárfelszerelvények, csillárok, keresztúti és oltárképek, valamint mindennemű templom- és kápolna-berendezések előállítása.

Műintézetünk vállalkozik a templomok teljes belső megújítására, stilszerű kifestésére, az oltárok stb. renoválására és aranyozására kedvező feltételek mellett.

Készít stilszerű oltárokat, szószék, gyónószékek és domborművi stációképeket.

Árjegyzéket, költségvetést, mintákat és tervrajzokat készséggel küldünk. 261-48

Kereset bárki részére!

Házi munkások keresetnek gyors kötőgépeinken való kötésre.

Távolság nem határoz, mi eladjuk a kötött munkát. 180-59

Thos. H. Whittick és Tsa

Prága, Franzens-Kai No 6-708.

KÁVÉ GŐZPÖRKÖLDE

BÜNT KÖVET EL

minden házi asszony a családján, ha nem a „Szultán” keverék Sugár-féle „Szultán” pörkölt kávéból — mely 4-féle legjobb faj kávéból van naponta frissen pörköltve — használ háztartásában.

„Családi boldogság, megelégedés lesz érte a jutalom”. 663-10-10

Ugyanott kapható és megrendelhető 5 kiló vételnél:

I. rendű cuba kávé	1 frt 85 kr.
Mocca, arabiai	1 frt 70 kr.
Jáva valódi	1 frt 65 kr.
Ceylon cuba	1 frt 70 kr.

Postacsomagok bérmentve kapható: Sugár Manó

fűszer- és csemege-kereskedésében Szabadka, Rudics-utca (saját ház).

KÁVÉ GŐZPÖRKÖLDE

Keresztény cégek.

Pártoljuk a keresztény kisiparosokat és Kereskedőket.

Abrasich Mihály

bádogos. Szabadka, I., Kölesey-utca 254.

Balázs Piri Kálmán

szijgyártó és nyerges. Szabadka, VI. kör, Halasi-ut 210. szám.

Csajkás Lajos

órák és ékszerész. Szabadka, VI. kör, Deák-utca 18. szám, Szombathy Károly fényképész mellett.

Dániel A. József

cserépkályharaktára. Szabadka, VI., Harmat-utca 275. Telefonszám 148.

Deák István

épitlet-műlakatos és gépjavító üzlete Szabadkán, Kállay Albert-utca, Prokesh-palota. Elvállal épület-ajtók és ablakvasalást, rácsokat, sírkereteket, szivattyus kutakat, varrógépek és kerékpárok szakszerű javítását, szobacsengők és telefon bevezetést és javítást.

Fekete Dezső és Társai

Palatinus-Bartus. kőfaragó és szobrász Szabadka, I. kör, Deák-utca 68. sz.

Fekete, Temunovits és Társai

kézmű- és divatáru kereskedése. Szabadka, VII., Szt-István-tér 10. Telefonszám 371. Legolesőbb bevásárlási forrás.

Fimpl István

cukrász. Szabadka, VI., Deák-utca 3. Telefonszám 206.

Fierst István

cukrász. Szabadka, I., Eötvös-utca 85. Telefonszám 381.

Fuszek M. utóda Amon Irma

virágcsarnoka. Szabadka, I. kör, Egressy-utca, a színház mellett.

Gál Péter

disztemetkezési vállalkozó. Szabadka, VI. kör, Deák-utca 4. szám.

Gálik János

bádogosmester. Szabadka, VIII. kör, Kossuth-utca 1.

Kovács Béla és Társa

varrógép- és kerékpár-kereskedése. Szabadka, Kazinczy-utca.

Kövecz Erzsébet

női kalapárú. Szabadka, VIII. kör, Kossuth-utca 22. szám.

Kuthy György fiai

húscsarnoka. Szabadka, I. kör, Deák-utca 64. szám.

Milánkovics András

kézmű- és divatáru kereskedő. Szabadka, VI., Deák-utca 18. Telefonsz. 377.

Moldoványi József

disztemetkezési vállalkozó. Szabadka, VI. kör, Deák-utca 5.

Morvai Antal és Novák Mihály

motorerőre berendezett márvány-, mozaik- és cementáru-gyára. Szabadka, (VIII. kör, Erzsébet-utca, a vasút indóházal szemből).

Milánkovics Simon

férfiszabó. Szabadka, IV., Rákóczi-u. 22.

Siflis Gyula

hentesáru-üzlete és füstöldéje. Szabadka, VI. kör, Deák-utca 1-2.

Szalay Gyula

esztergályos. Szabadka, I., Damjanich-u.

Szombathy Károly

fényképész. Szabadka, VI., Deák-utca 3.

Sztipics Albert

épitlet- és műlakatos. Szabadka, VI. kör, Petőfi-utca 80-ik szám (Dohány-féle ház).

Tumbász Ferenc

kézmű- és divatáru kereskedő. Szabadka, VII., Szt-István-tér 358.

Vukovits Gerő

norinbergi-, rövid-, diszmű-, női- és uridivatáru-üzlet. Szabadka, I., Deák-utca, Vermes-féle házban.